

SLOVENSKI NAROD.

izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računna 10 kraja. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah za vsakega vsakega znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiri- stopno petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. — Uredništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši

Signum temporis.

Ω. Vsak, kdor se je le količkaj brigal v zadnjih letih za sedanjo svetovno zgodovino in posebno za razvoj tako zvané „nemške jedinstvi“, vsak se lahko spominja, po kakej velikanskej agitaciji se je pospeševala po vseh nemških, partikularistično razdeljenih deželah ideja skupnosti nemških rodov. Ne samo slovstveno delovanje, ne le tendencioznejši romani in efemérne poezije so pomagale pri tem agitatoričnem delu, ne samo po sobah fantastičnih poetov in časniških urednikov je razgrajalo neprenehoma ono glasovito „dreimal einig“, tudi v prozaično delavnico suhoparnega rokodelca in v skromno tovarnico malega braujevca, kjer se zavija slanina in sir v stare, pozabljene poezije, zapodila se je nenadoma ona burna sila. Mogoče je bilo to po brezštevilnih društvih, ki so pod imeni telovadnih, gasilnih, strelskih in bog zna še kakovih shodov agitirala za germansko idejo.

Raz svojega strogo narodnega stališča, in v smislu svoježa gesla: „Jednako pravo za vse“ — moramo izpoznati da je bilo prav tako. In itak je bilo prav, da so one slaboglasne in slabodušne vlade, ki niso vedele v nasprotovanje stopiti onej agitaciji, ki se je obračala proti njihoveemu življu v daljšem razvitku one ideje po pruskej vojski izgubile moč in — svoj obstanek. Prav tako!

Za to je stegnila Nemesis pod peruti pruskega orla svoje pogubne roke čez širne nemške države; vsaj so jej bila pota povsod pripravljena, steze uglajene, brezna zagrebena in holmi odnešeni. Leto za letom so se po navljali „turn- in feuerwehrtag“, ter praznovali „schützen- in sängerfesti“, in kdor koli

je čutil v sebi količkaj patetično izpregovoritno parkrat znamenite besede „deutsche kraft und deutsche einheit“, stopil je na oder, ter zaupil jih mej nemške poslušalce. Malo kedo v raznih vladnih krogih se je tedaj brigal za te dogodjaje, pa 1870 l. je nanje odgovorilo.

In naša Avstrija? Tudi ona je molčala in akopram so se njeni podložni tu in tam zvonaj v „rajhu“ prav veleizdajsko obnašali, nij ona storila ničesa. Vsaj je bilo to tudi jako naravno, ideja nemškega cesarstva pod varstvom habsburške krone se je še jako živo gojila v najvišjih krogih; — težko je bilo jo brezupno žrtvovati. Za to pa so tudi marsikatero besede, ki jih je rodil kak „schütztag“, jako prijetno donele na omenjenem mestu. Tako je bilo v najvišjih krogih; vlada pa — bog se usmili, kdo bo govoril o njej in o njenem delovanju, kadar se tiče — nemštva!

Sicer je zvonaj „v rajhu“ marsikaj drugače postalo, in značaj, katerega nosi danes kakov „turner- ali schützenfest“, nij več strogo narodno nemški, nego pruski to vé vsakdo, kakor tudi vsakdo zna, zakaj se ove politične demonstracije in svečanosti ne vrše na pruskej zemlji, nego na družih sosednjih tleh, katera se morajo po tem potu pripravljati za prihodnjo prusko aneksijo. Tako je bila slabotna južna Nemčija v zadnjih letih uže večkrat osrečena, in tudi letos se praznuje peti nemški „Schütztag“ tam na švabskej zemlji.

Omenili smo poprej, da je Avstrija z nekakim otročjim veseljem gledala na taka zbirališča koncem šestdesetih let. Dandenes, ko je morala vendar le v najvišjih in v najbolj optimističnih krogih uže davnaj zamreti ona visoka ideja o hegemoniji v nemškem

cesarstvu, dandenes bi morala Avstrija paznim očesom zreti na dogodjaje, ki bi utegnili v svojih najskrajnejših konsekvencijah postati za njo preveč osodepolni.

Pa zastoj! Pri zboru prusaških agitatorjev v Stuttgartu, ki se imenuje peti nemški „Schütztag“, je pozdravil avstrijski državljani, c. kr. vladni svetovalec vitez Stöckl iz Ljubljane prusko-nemške brate s šovinističnim govorom, v katerem izreka impertinentno primero, da kakor je kraljica Adrije, prelepi Trst tudi kraljica mej nemškimi mesti, se taka sme reči tudi o Stuttgartu. Mi bi o tem neumnem šovinističnem izreku ne izpregovorili besede, ako bi ne bilo karakteristično, da ga je govoril avstrijski uradnik, c. kr. vladni svetovalec. Mi bi smatrali to le ko arogantno bahanje, vredno obskurnega kranjskega Nemca, ako se ne bi še naši c. kr. vladni krogi in njihov oficiozni list javno veselili tega besedovanja. Vesele se, da jeden njihovih tam zunaj v rajhu zaklical „ad captandam benevolentiam“ ono uže tisoč in tisočkrat premlačeno frazo „von der Nordsee bis zur Adria“, in s tem pokazal, da je oni „most“ vendar le mogoč. Hvala bogu, da za sedaj in za dolgo to samo v možganih zmage pijanih Nemcev in ponemčenih uradnikov ter lakomnih renegatov. Zares — žalostno signum temporis.

Ko so potovali slovanski učenjaki in rodoljubi v rusko Moskvo k internacionalnemu vednostnemu shodu, tedaj so kričali in javkali strahopeti nemški listi o veleizdajstvu, ter klicali policijo in vlado na pomoč. Ako se gane kak znan slovanski domorodec iz svoje domačije v kakov sosedni slovanski okraj — uže kriči in laže nemško časništvo o zarotah in komplotih. Ako pa

Listek.

Hči starega sodca.

(Izvirna povest, spisal Liberius.)

IX.

(Dalje.)

„Tudi brez njega lahko prebijemo, če se izneveri v najvažnejšem trenutku, ko je najboljše potreba edinosti in pomoči,“ mrmrajo nedovoljno možakarji, opazivši, da ga hoče opravičevati sodnik z vsakdanjimi reči.

Mali prepir se vname potem v zboru. Glavni predmet mu je Selvani in needinost v izpeljavi svojih sklepov. Sodnik izkuša, zatreti nemir, a trudi se zastoj.

Glasovi različnega mnenja in trditve so vedno glasnejši. Sem ter tje se čujejo celó osebne razžalitve. Vse je v neredu, vse je izburjeno.

„Pri vaših čestnih besedah, možje, kličem, opominjam vas k redu,“ kriči sodnik, pozabivši v prepiru, da je šum preglasen in pogubljen.

Zdajci vsopnejo vsi, tihnta nastane. Močno trkanje in glasovi se čujejo iz ulice. Ničče se ne gane, ničče ne oglasi. Razbijanje je hušje, krik osornejši. Zdajci se ozre sodnik skrivaj iz-za zagrinjala na ulico, — zbledi kakor zid in vsklikne: „Možje, gorje nam, izdani smo, naša neprevidnost je naše pogubljenje!“

V trenutku se čuje, da so vlomljene duri, orožje, moške stopinje se čujejo na mostovžih.

„Izgubljeni smo, gorje nam,“ vskliknejo možakarji. „Prokletstvo nesramni izdajci!“

„Selvani je naše gorje,“ kliče ta. „Sodnikova hči nas je izdala svojemu brezdomovincu,“ kriči drugi.

Vsa družba se razprti po bližnjih so-

bah, iskaje raznega posvetja. A vse je zastoj, francoski poveljnik pridere pri tej priči v dvorano s četo vojakov in kliče: „V imenu postave! Kdor se gane, je predrtn!“

Prepir nastane mej ostalimi možakarji in poveljnikom. Grezitve se čujejo na obeh straneh, a vojaki urno obstopijo meščane preiščejo sobe v obližji, ter proté vsacemu, ki se brani, z bodalom.

„Kje je sodnik?“ čuje se prednikov glas.

„Njega držite, on je prvi upornik, prvi izdajalec!“

Vse se pogleda, a sodnika nij nikjer. V prvej nevarnosti je ubežal skozi skrivne duri na prosto in dalje, kdo vé, kam.

Do ranega jutra traja lišno preiskavanje. V kletih se najde mnogo streliva in orožja, vse pojasnuje sovražno družbo tujej vladi, vse priča zoper izdane upornike.

gre avstrijski c. kr. vladni uradnik ven na Nemško prodajat svoje pruske simpatije, politizirat in sanjarit o velikonemštvu, razkrivat nemške plane, ki imajo naše narodno življenje uničiti, tedaj je to pri našem častnikarstvu najvišje znamenje lojalnosti in patriotizma. Daleč smo uže dospeli, skoro predaleč! Izkustvo je učilo severno-nemške vlade, kaj je prouzročila ona silna agitacija; a učilo jih je, ko jim nij bilo več moč — naučiti se, kajti potopene so bile po onih, katere so varovale. Osoda nas čuvaj, da bi se pri nas enkrat ne godilo tako! Pozno je uže; — da bi ne bilo prepozno! To mora biti želja vsacega poštenega avstrijskega patrijota.

Vstaneke v Hercegovini.

Denes nij novih poročil z bojišča. Vse novinstvo pak se zanima z uporom, ki ga je mala Hercegovina iz malega vpihnila. To je znamenje, da se sploh priznava, da je možno, staro vzhodno pitanje naenkrat v velikem vršenji videti, in prav gotovo, da diplomati „shoda treh cesarjev“ sami nijso mogli vsega v račun jemati, kar se more zgoditi. Razumeje se pak in ponavljamo, da Hercegovci sami, kljubu vsej pomoči od strani črnogorskih in bokeljskih prostovoljcev, ne morejo zmagati. Na konec, kadar Turčija po dolgem potu iz Carigrada in iz Azije veliko vojske v Hercegovino natepe, — potem padejo tudi Hercegovci. Vspeh, velikansk vspeh je le mogoč, ako Srbija brzo vso vojsko skupaj skliče, Bosno, staro Srbijo in Bolgarijo na upor pozove. Možno je, da bodo Srbi kneza na to prisilili. Srbska narodna skupščina bi jednoglasno vojsko votirala in knez ima izbirati: ali kopita poberi, in pustivši prestol, idi v Pariz, ali kamor ti drago, ali pa bojuj se.

Iz Belgrada se „Politiki“ piše: Denes so v Srbiji ponehala vsa notranja strankovanja, vsi prepiri: hercegovinski vstaneke in potreba, da tudi Srbija v delo stopi, sta vse rodoljube v jeden tabor zjediniła, vsi delajo na to, da Srbija čem preje razvije zastavo narodnega osvobojenja. Oster boj se je razvil, boj domoljubja zoper sebične pomisleke. Prijatelji Milanovi in srbske bodočnosti bodo zmagali. Povratek knežev bođe krizo prinesel, ker stanje v Srbiji je tako:

„ali boj s Turki, ali pa velika notranja katastrofa.“ Na koncu dopisa se poroča, da se je odbor v Belgradu ustanovil, ki hoče 4000 prostovoljcev v Hercegovino poslati. Na čelu odbora je 10milijonar Krzmanović.

Žalostno, prežalostno pak je držanje ogerskih Srbov v tej zadevi. To so čudni patroni! Oni Hercegovcem skoro ne privoščiijo oslobojenja od Turka, ako bi morda prišli pod Hrvate in ne pod Srbi, o. To je grd egoizem, grdo bratosovraštvo, katerega se mora Srbstvo otresti in iznebiti, sicer ne bođe družega, nego narodna smrt na jugu za vse. A tudi hrvatski „Obzor“ gotovo ne čini prav, ako z nekakim zadovoljstvom ponatiskuje vse budalosti nevažnih srbskih listov, kakor je mali mladi „Graničar“, ki od denes do jutri živi; tako „Obzor“ v Hrvatsstvu širi mrzenje do Srbov, katerih je ipak več, nego je Hrvatov in nas skupaj. Ako so nekateri Srbi v Avstriji brezumni, naj bodo Hrvatje pametni in naj se ogibljejo, dražiti svoje rojake na Srbe in narobe.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 10. avgusta.

Avstrijsk oficijozen list „Montagsrevue“ pravi, da zveza treh cesarjev ima namen, obraniti v orijentu vse, kakor je, takozvan politični „status quo.“ Zatorej ne bodo pustili, da bi hercegovski upor meje preskočil. — (Kaj pa, če jih ne vprašavši preskoči? O tem se diplomati gotovo nijso zedinili.)

V vojaškem strokovnjaškem listu „Wehr-Zeitung“ nek oficir živo priporoča, naj se mej druge vojske reforme tudi ta vzame, da bodo regimenti po narodnosti in bližnjih krajih razdeljeni, in da bođe vsak oficir prisiljen, popolnem znati, le ne v govoru, nego tudi v pismu, gramatikalno jezik regimentov. Potreba bi pač bilo, ker dosedaj večina oficirjev ne zna, razen malo slabe nemščine, nobenega družega avstrijskega jezika gramatikalno pisati.

Za hrvatske narodne vlade svobodoljube nij lepo izpričevalo vest, da je osečki časopis „Drau“ suspendiran od nje. Tiskovno svobodo bi morala respektirati vlada, vzrasla iz one stranke, ki je nekđaj toliko proganjanja v tiskovnih zadevah pretrpela.

Vnanje države.

Ruske „Peterburgskija Vedomosti“ pravijo: Nevarnost je, da bođe Turčija preveč

terjala od Srbije in Črne gore. Vsakako smejo potem na podporo Rusije zanašati se. — Te podpore bođe pač treba, ako se odločijo, bojevati.

Francoska skupščina se je tedaj 4. avgusta razšla. Nekateri poslanci so vpili „živela republika“, a kraljevci in reakcionarji so odgovorili „živela Francoska.“ — Simpatij ta skupščina nij za soboj pustila. — Na več krajih so bile po Francoskem povodnji.

Dopisi.

Iz tržaške okolice 6. avgusta

[Izv. dop.] Čuditi sem se moral, ko sem čital pred nekimi dnevi v „Slovenskem Narodu“, da, ko je neki poštar na Ogerskem razobesil avstrijsko zastavo, da so jo ogerski „patrijoti“ konfiscirali in da mu je trgovinski minister Nj. veličanstva Franja Josipa tožbo napovedal. Ali kaj porečete pa čestiti bralci „Slov. Naroda“, ako vam moram od tu poročati, da magistratni uradnik, siloviti paša in slovenozerec Lukša sme konfiscirati ne samo slovensko zastavo, od samega cesarja avstrijskega privoljeno, ampak celo tu v Avstriji tudi avstrijske barve zaplenuje, ki so zraven slovenskih razobešene bile. Ali nijso to čudne prikazni za Avstrijsko? Kje za boga na svetu se še more kaj takega pripetiti? Mej naj bolj divjimi državami v nobenej ne. Da bi civilni uradniki smeli državne cesarske barve konfiscirati, in da tisti organi, ki bi morali čuvati, da se državne barve spoštujejo, še odobravajo taka početja, za boga kam smo prišli! Uboga Avstrija, kje je tvoje častno ime? Kam so te vendar zaveli tvoji ustavoverci! Kaj se še mora vsega v tej nesrečnej državi pripetiti, ako bođe še dalje tako šlo! Gotovo do propada. Vprašanje je, ali bođejo še dalje mogla biti naša srca vneta za staro Avstrijo, za katero so se naši pradedje in mi pri vsakej nevarnosti postavili v bran, ako je nevarnost pretiła, na življenje in smrt, ako bođejo še dalje izpodjedali žile blazega sočutja do države in dinastije taki ljudje, katerih bi sveta dolžnost bila, buditi in vnemati čutje do svojega vladarja ne pa mrziti! Ako mi vidimo, da smejo vsak dan celo po javnih trgih tržaškega mesta in po raznih družih krajih vibrati rudeče zastave, ki nijso ne narodne, ne državne, ali pač revolucionarne, ne da bi se

S prižgano svečo, le na pol oblečen, tresoč in bled ko smrt, mora svetiti izburjeni stari Jurij vojakom od shrambe do shrambe, akoravno dviguje roke in trdi in moledva, da je nedolžen, da ne vè nič, zakaj mu grozijo s smrtjo.

„Ti nijsi bolje, sivec!“ kriči mu poveljnik. „Ko bi bil, naznaniti bi bil moral, da zahaja v hišo tvojega gospodarja hudičeva družal.“

Strahu pred strašno smrtjo, ne more govoriti dalje sluga. Luč mu odpade in sam se zgrudi na zemljo, šepeteč: o, vsaj sem dejal, tisti spomin, ki sem ga videl v oni noči, ne prinese družega, kot gorje in nesrečo!

Nekoliko pozneje odpelje četa meščane in slugo v zapor, ter pošlje za bežečim sodnikom vojake, s poveljem, izročiti ga poveljniku, in ako se brani, kaznovati ga, kakor zasluži izdajalec vlade.

X.

Noč je temna, podkve jeklo poje, Lej po gozdu, kralj ubežen jahal Levstik.

Urno, kakor veter, je jezdel isto noč samotni jezdec, zavit v temen plašč, po stranskej ulici bele Ljubljane, zavit na južno stran ob močvirju, spodbodil še enkrat čilega vranca, ter izginil, da nij bilo v trenutku videti družega, kot svetle iskre izpod konjskih podkva v daljavi in odmevajoče peketenje drvečih kopit v tihej noči.

Zdajci posveti mesec iz-za gore na samotnega jezdeca in v njegov bleđi obraz. Kakor bi hotel udirjati celo luninim, necoj nepriljubljenim žarkom, drvi tujec še v hujšim diru dalje črez plan in log, ter se ozira boječe okrog, plašeč se menda svoje lastne sence, ki dirja vedno, kakor strašilna podoba poleg njega in katerej niti nij mogoče.

Iz bližnje gošče po glavnej cesti se prikaže v tem trenutku drugi jezdec, ki,

ogledavši menda prvega, meri naravnost proti njemu, ne pazeč na polje, stezo ali druge zapreke.

Mrzel pot oblije zdajci prvega jezdeca, ki nij bil nihče drugi, kot mestni sodnik, ter izkušša jezdit še urnejše, misleč, da je nočni tovariš gotovo njegov sovražni preganjalec.

A dolga ježa, notranji boj, vrančevo spehanje mu ne prepušča več prejšnje hitrosti. Uže čuje za soboj klic tujcev — in spozna v njem — graščaka Selvanija.

Kakor stresa listje na osamelem hrastu jesenski vihar in izbija na črno zemljo, tako se zgane sodnik pri spominu, da se mu bliža človek, ki je menda kriv njegove pogube, največjega gorje izdajica Selvani.

„Ne tako urno, svet ne gori in Francoska nij tu daleč na okrog,“ kriči zaničljivo uže od daleč graščak in se bliža hitečemu sodniku.

(Dalje prih.)

zahtevalo ni od magistrata ni od vladnih organov, da se odstrane, ali da se jim priloži kaka avstrijska barva, a naše slovenske pak se z državnimi barvami zaplenjujejo, tako dolgo ne moremo verjeti, da je italijanska propaganda avstrijska in za avstrijsko državo koristna. Ravno denes sem izvedel, da je tisto zastavo s cesarskimi barvami vred, ki so jo štirje žandarmi z nasajenimi bodali in z naskokom uplenili, in potem mestnemu magistratu izročili, a ta deželnej vladi, vrnila vlada ravno po tistem potu lastniku zastave g. Nabergoju denes nazaj. Zraven tiste pak je še jedno avstro-ogersko čisto novo podarila Prosečanom. No, zdaj pa, ko bode zraven slovenske tudi avstro-ogerska vihrala, rešena je Avstrija od „panslavističnega“ strahu, in tudi tržaški in proseški Italijani bodo v miru počivali, to je: molili za zveličalno Italijo. Mi Slovenci bodemo pa še dalje občudovali modrost tistih mož, ki državno avstrijsko krmilo vodijo tako modro, kakor se to godi v Trstu, kjer vlada podpira neavstrijsko misleče Italijane, kadar zatirajo Avstriji zvestega Slovena!

Iz Gorice 7. avg. [Izv. dop.] Kakor iz raznih novin poizvedujemo, je majhena iskra v Hercegovini, ki je bila sprva brez pomena in s katere so se Slovanom sovražni ustavaški listi a la „Neue Fr. Presse“ norca delali, vzplamtela do mogočnega ognja, ki sedaj obrača pozornost cele Evrope nase. Bog daj i sreča junaška, da bi naši boreči se sobratje po krvi vstrajali in da bi se otresli trdega turškega jarma, kajti njih zmaga bode i naša. In baš ko se na Jugoslovanstvu gode najvažnejši dogodjaji od katerih je odvisna bodočnost Srbije, se srbski knjez po Dunaji ženi, ali kakor v današnjih novinah čitamo, se je uže zaročil. Tudi v naši mali Gorici i v slovenske okolici je mej Slovenci veliko navdušenje za uboge Hercegovince i smelo rečem, da je mnogo mladeničev, ki bi bili takoj pripravljene iti svojim trpečim bratom na pomoč in posnemati vrle Hrvate v Zagrebu, a primanjkuje jim materijalne moči, vedoči, da i tam je velika beda. Za uboge brezdomovine družine Hercegovincev se tudi na goriškem privatno mej prijatelji pridno nabira. Koliko denara gre v Rim in iz Rima k krvoločnim karlistom, zakaj ne bi mi pomagali svojim? A, pri nas je vse izdajstvo naj si bode še tako humano, ali i policija pazi na vsak korak Slovencev mej tem ko druge narodnosti imajo prosto roko naj si bode za širjenje prusima ali italijanizma. — Preskušnje zrelosti vršile so se na tukajšnji gimnaziji od 2. do 7. t. m. Oglasilo se je 16 dijakov za maturo, 6 Slovencev 8 Lahov in 2 Nemca. Preskušnje z odlikosta napravila oba Nemca pa en Italjan. Palo je 5 Lahov. Izmej Slovencev je pal samo jeden; za 2 meseca bode lahko zopet delal preskušnje iz matematike. Kakor sem iz gotovega vira izvedel, je bila velika nezadovoljnost proti necemu profesorju nemščine, ki je z dijaki prav surovo ravnal kakor z divjaki. Marsikateri bi mu zobe pokazal ko bi se ga ne bali, kajti vrgel jih je pri pismeni maturi osem. To pa nam je uže znano, da ta kulturonec, ker doktor prav grdo z omikanimi dijaci v šoli postopa imenovaje je n. p. „Sie scheinen ein Lump zu sein“, „Trottel“ „Dumkopf“ itd. mesto bi ga na štiri oči posvaril, kakor se spo-

dobi olikanemu profesorju, ga v pričo drugih sodijakov sramoti. Svetovati bi mu bilo da bi se ta kulturonec v bodoče bolj omikano vedel.

Vreme imamo letos zares kaj čudno; vsaki dan dežuje. Včeraj je nenavadno grmelo in treskalo za poredoma; treščilo na goriškem gradu v neko hišo, strela je šinila skozi dimnik v kuhinjo kder nij bilo k sreči nobenega in je vso kuhinjsko, pripravo razdrobila. Baš tako je razbila nekaj brzojavkolev in eno veliko topol. Naša čitalnica je nameravala napraviti soboto 7. t. t. m. izlet k „novemu svetu“ a vedni preteči črno sivi oblaci a plašili so nas i izlet je še za denes po vodi.

Iz Trnava pri Mariboru 8. avg. [Izv. dop.] Od kar so nove šolske postave kri in meso dobile, zapazimo povsod mej učiteljstvom veselo, nadepolno gibanje. Hočejo pa narodne šole svojo veliko zadačo izpolniti, hočejo li značajnost, naravno bogaboječi čut in vedri duh razprostrirati, ter tako mogočen jez biti, na katerega se valovi nečimernosti našega časa zastonj zaganjajo, morajo v njih možje delovati, ki so navdušeni za svoj stan, možje, kojih srce je vneto „za vse, kar je lepo, blago in sveto“ in za napredek človeštva; možje, ki imajo trdno prepričanje in neomahljiv značaj. Izrek: „nemo dat, quod non habet“ velja osobito pri odgoji.

Te svoje velike zadače si vsvesti, prizadevajo si učitelji, kolikor mogoče jo izpolniti. Zbirajo se pridno v društvih in okrajnih konferencijah, ter se pomenkujó, kako bi se vspešneje za narodno omiko in blagostanje delati dalo.

Taka okrajna konferencija bila je 4. in 5. t. m. v Mariboru. Zbralo se je pod predsedništvom g. Robiča, c. kr. okr. šol. nadzornika, blizu 90 za šolo vnetih učiteljev iz mariborskega, slovenjebistriškega in št. lenartskega okraja. G. Fr. Robič razvil je začetkom svoje pri nadzorovanji nabrane opazke, ter tu in tam učiteljem boljše metodo priporočal. Po končanem poročilu sledil je govor učitelja M.: „Razmere mej šolo in domom“, o katerem se je živabna debata vnela. Posebno nam je pa ustregel ravnatelj mariborske vino- in sadjerejske šole g. Goethe s svojim izvrstnim govorom: „O šolskih vrtih“. Pokazal nam je, kako bi se na čisto priprost način pri otrocih ljubezen do sadjereje vcepila, ter je učiteljem priporočal si razvrstna drevesa (Sortenbäume) preskrbeti. Po raznih referatih sledile so volitve strokovnjakov v okrajni šolski svet. Vsak okraj volil je jednega, in sicer slovenjebistriški okraj g. Fr. Windiša, nadučitelja v Sl. Bistrici, št. Lenardski okraj g. Rajspa Mat., nadučitelja v št. Jurju v Sl. Goricah in mariborski okraj g. Milan Nerata, nadučitelja v Leitersbergu pri Mariboru. Le tem izbranim priporočali bi, svoj častni nalog krepko in neustrašljivo za blagor svojega okraja in slovenskega naroda vporabiti ter njih in vse naše sostanovnike opomniti na besede Hoffman v. Fallersleben-a:

„Immer vorwärts lasst uns streben
dem Berufe treu ergeben,
uns'rer Pflichten uns bewusst!“

Domače stvari.

— (Kmetijska šola na Dolenjskem). Deželni odbor je od g. Smole kupil

grajščino Grm za kmetijsko šolo za 70.000 gl. s tem pogojem, ako ministerstvo v to svoto obljubljenih 30.000 gl. nakaže. Na to je ministerstvo poljedelstva deželnemu odboru odgovorilo, da na temelju razprav o tem predmetu v zadnjem kranjskem deželnemu zboru (posebno ker so nemškutarji zoper vsak o šolo robneli) in na temelju poročila, da bi Raka ugodneje bila ne more teh 30.000 gl. v omenjeno svrhu popred dovoliti, predno ne dobi o vsem tem notranjčnega poročila od g. Haberlandta, profesorja na visokej kmetijski šoli na Dunaji, katerega je v ta namen navlašč na Dolenjsko poslala, Rako in Grm ogledat. Prof. Haberlandt se je včeraj z Dolenjskega vernol in se v Ljubljani pri deželnem odboru oglasil. Prof. Haberlandt daje v vsakej zadevi prednost graščini Grm, in jo popolnem za sposobno smatra, da se tam kmetijska šola ustanovi. V tem smislu bode prof. Haberlandt tudi svoje poročilo na ministerstvo naredil. To je vesela vest za Novomeščane, ker jim po tem takem kmetijska šola ne odide.

— (Šoštanjska posojilnica.) Ravnateljstvo nam je poslalo izkaz delovanja šoštanjske posojilnice od 1. januarja do konca junija tekočega leta. V tej dobi je posojilnica imela 95.297 gl. 59 kr. dohoda in 94.194 gl. razhoda, torej v tem polletju **189.186** gl. 59 kr. denarnega prometa! Bilanca koncem junija kaže: hranilnični vklad 9663 gl. 2 kr., združenih posojil 20.900 gl., združenih deležev 4.550 gl.; temu nasproti gotovine v kasi 950 gl., kavcija 600 gl., inventar 450 gl., posojila 324 strankam 35.004 gl. Posojilnica tedaj izvrstno deluje. Naj bi se vendar probudili rodoljubi po slovenskih krajih ter ustanovili jednake denarne zavode.

— (V Hercegovino.) Iz Zidanega mosta se nam piše 9. avg.: U noči dne 8. avg. sem imel priložnost, govoriti z več možmi, kateri so šli v boj proti ljutemu Turku. Prišli so iz Belgrada, bilo jih je 25, večji del rojeni Hercegovinci. Bili so srbski vojaci. Glas, da v domovini bije brat zoper ljutega Turka boj, nij jim dal pokoja. Odšli so torej iz Belgrada in z parobrodom do Siska in od ondot z vlakom do Zidanega mosta in dalje proti domovini. — Bili so vsi dobro oboroženi z dolzimi puškami in z družim orožjem: handžar, revolver itd., tudi smodnika jim nij manjkalo. Njih vodja je mladi sin nekega bogatega kupca belgraškega.

— (Od št. Ruperta) na Dolenjskem se nam piše, da so od tam rodoljubi poslali posredovanjem hrvatskega odbora svoj donesek za sirote bojujočih Hercegovcev.

— (Zagrebaški odbor) je poslal za pribegle Hercegovce do sedaj 1039 gold.

— (Za nesrečne rodbine hercegovske,) katere so v Avstrijo pribegnile so pri nas na dalje darovali: V Ljubljani, J. P. 1 gl., P. F. 1 gl., Dr. 2 gl., P—k 1 gl., F. 1 gl., Fr. D—k 1 gl., M. P. 1 gl., J. M—k 5 gl., K. 1 gl., H. T—k 5 gl., J. M—k 1 gl., P. S—e 5 gl., neko društvo 6 gl., M. 1 gl., N. 1 gl., Kmetov 2 gl., A—c 2 gl., S. R. 5 gl., Dr. A. 2 gl., gospodična W. 1 gl., —ej 2 gl., N. 1 gl., dr. M. 3 gl., iz čitalničnega kegljišča 1 gl., F. K. na Vrhniki 10 gl., A. iz Lit. 4 gl., Mengšan 3 gl., iz Mor. D. 6 gl., M. Š. 3 gl., iz Hot. 4 gl., iz Rad. 8 gl. 20 kr., K. iz

Lo— 3 gl., iz črn. v. A. P. 2 gl., F. V. 2 gl.; J. Ž. v Premu 5 gl.; A. K. v Podgori 5 gl.; koroška Slovenka 1 gl.; več rodoljubov iz Vranskega 16 gl.; rodoljubi v G. gr. na Štajerskem 7 gl.; A. St. 1 gl., J. S. 1 gl., F. N. 2 gl., J. S—č. 50 kr. v Nabrežini; J. M. inženirski pristav 4 gl.; F. V—k iz Levova 5 gl.; J. B. 1 gl., J. H—r 2 gl. na Dunaji. Iz Žavca 20 gl. Iz Pazna 10 gl. 50 kr. Dijak 1 gl. 5 kr. Brata K. iz Š. 10 gl. Zadnji izkaz v našem listu 122 gl. 50 kr. torej skupaj 315 gl. 75 kr.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka
in brez stroškov po izvrstni
Revalesscière du Barry
v Londonu.

28 let uže je nij bolezn, ki bi je ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicne in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živecih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiki, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, žumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, ožnost, diabet, trganje, shušjanje, bledičico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je boljše nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravilnih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbella, prof. Dr. Déde, Dr. Uré, grofinje Castlestuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih osob, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj. Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja, Bonn, 10. jul. 1852.
Revalesscière Du Barry v mnogih slučajih nagradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri dristi in griži, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih, a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v scalni cevi, zaprtji, pri bolehnem bodenju v obistih in mehurji, trganje v mehurji i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsnih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in član mnogo učenih društev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.
Vaša izvrstna Revalesscière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam. James Shoreland, ranocelnik, 96. polka. Izkusnja tajnega sanitetnega svetovaleca gosp. Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.
Ponavljaje izrekam gledé Revalesscière du Barry vsestransko, najbolj spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec. Montona, Istra.
Učinki Revalesscière du Barry so izvrstni. Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik. Spričevalo št. 76.921.
Oberimpfern, (Badensko), 22. aprila 1872.
Moj pacient, ki je uže bolehal 8 tednov za straš-

nimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalesscière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.
Št. 80.416. Gosp. F. V. Beneka, pravi profesor medicine na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v „Berliner Klinische Wochenschrift“ od 8. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdravila enega mojih otrok le takozvana „Revalenta Arabica“ (Revalesscière). Dete je v 4. mesecu vedno več in več hujšalo, ter vedno blijuvalo, kar vsa zdravila nijšo bila v stanu odpraviti; toda Revalesscière ga je ozdravila popolnoma v 6 tednih.

Št. 79.810. Gospo vdovo Klemmovo, Düsseldorf. na dolgoletnem bolehanju glave in davljenju.

Št. 64.210. Markizo de Brehan, boleha je sedem let, na nespanji, treslici na vseh udih, shušjanju in hipohondriji.

Št. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenju, nespanju in hujšanju.

Št. 75.970. Gospoda Gabriela Tešnerja, slušatelja višje javne trgovinske akademije dunajske, na skoro breznadejni prsni bolečini in pretresu čutnice.

Št. 75.928. Barona Sigmo 10 letne hramote na rokah in nogah i. t. d.

Revalesscière je 4 krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50 krat več na ceni, gledé hrane.

V plehstih puščah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalesscière-Biscuiten v puščah a 2 gold. 50 kr. za 4 gold. 50 kr. — Revalesscière-Chocolatée v puščah v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 3, v Ljubljani Ed. Mahr, J. Svoboda, lekar pri „zlatem orlu“, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Ljubljani Diochti & Frank, v Celovci P. Birnbacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru M. Morić, v Meranu J. B. Stockhausen, v Zagrebu v lekarnici usmiljenih sester, v Cerovicah pri N. Snirhu, v Oseku pri Jul. Davidu, lekarju, v Gradcu pri bratih Oberanzmeyer, v Temešvaru pri Jos. v Papu, mestnemu lekarju, pri C. M. Jahnerju, lekarju, v Varaždinu pri lekarju dr. A. Halterju, kakor v vsaki mestni pri dobrih lekarjih in spocerijskih trgovinah; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštnih nakaznicah ali povzetjih

Enotni drž. dolg v srebru	74	05
1860 drž. posojilo	112	20
Akcije narodne banke	932	—
Kreditne akcije	217	—
London	111	30
Napol.	8	91 1/2
C. k. cekini	5	27 1/2
Srebro	101	—

Piccolijeva lekarna „k angelju“.

Farmacijske specialitete
Gabriel Piccolija,

lekarja v Ljubljani, na dunajske cesti.

Anaterinova ustna voda in zobni prašek. Boljši, nego vsaka druga zobna voda in zobni prašek, pravo sredstvo zoper zoboból in ustne bolezni, zoper gnjilobo in mahanje zob, zoper differitis ali vnetico grla in skorbut, prijetnega duha in okusa, krepi dalje zobno meso, in je sploh neprimerljivo sredstvo za čiščenje zob. Kedor ga enkrat poskusi, dal mu bode gotovo prednost, vzlic vsim enakim izdelkom. 1 steklenica 60 kr., 1 škatlja 40 kr.

Ribje olje, pošiljano na ravnost iz mesta Bergen na Norveškem, brezkusno in ne slabodiseče, 1 originalna steklenica 80 kr.

Pravi sajdlicev pulver. Nareja se z čisto kemičnih tvarin. 1 škatlja 80 kr., 1 tucat škatelj 6 gold. 60 kr.

Pravo vinsko žganje z soljo, v pomoč bolehnemu človestvu, pri vsih notranjih in vnanjih prisadib, zoper večino boleznij, posebno za vsakovrstne rane itd. 1 steklenica 40 kr.

Eliksir iz Kine in Koke. Najboljši do sedaj znani želodečni likér. Pospešuje cirkulacijo in prebavljenje, ter različne organe in ude z nova okrepi in oživi. 1 steklenica 80 kr.

Glycerin-Crème, je posebno izborno sredstvo zoper razpokane ustnice in kožo na rokah. 1 flacon 30 kr.

Lancaster-lilijna voda. Toaletni zaklad. Specijalno, da se ohrani koža krasna, nježna in mehka, se jej daje prednost pred vsimi umivalnimi vodami, lepoticjem in lepoticnim sredstvom, katera so često škodljiva. 1 steklenica 1 gold.

Rajzevi pulver. Izključljivo iz vegetabilnih tvarin, posebno zdrav za kožo, katerej podeli izvorno brhkost in čvrstost, kar se nahaja le pri mladini. 1 paket 10 kr., 1 škatlja 40 kr.

Sok iz Tamarinde. Po mrzlih sredstvih iztlačen. Učinkuje znamenito krepilno in olajšajoče. 1 steklenica 40 kr.

Neizmotljivo sredstvo zoper mrzlico. Učinek tega léka je dokazana istina in vsaki bolnik, ki je lék uže poskusil sam na sebi, se bode radostno prepričal, da je najmočnejše in zanesljivejše sredstvo do sedaj znanih zoper ponavljajoče se mrzlico. 1 steklenica 80 kr.

Naročila se izvršujejo vračajočoj se pošto proti poštnemu povzetju. (132—78)

Zahvala.

Vsem prijateljem in znancem, ki so ranjcega

Janeza Nep. Štefě-ta,

trgovca in predsednika Bizaviške čitalnice pri Ljubljani,

dne 9. avgusta t. l. k večnemu pokoju spremili, zlasti pa gospodom pevcom ljubljanske čitalnice, č. gg. duhovnom in udom Bizaviške čitalnice, potem pogrebemu vreditelju stolne cerkve France Habiču izrekuje presérno hvalo

Mina Štefě,
sopruha.

(270—1)

Dunajska borza 10 avgusta

(izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovnih 70 zld 80 kr

Umri v Ljubljani

od 5. do 10. avgusta:

Matilda Blažek, hči udove nadgozdnarja, 12 l., na vnetji. — Marijana Kne, uboga, 61 l., na jetiki. — Jurij Trček, krojač, 60 l., na oslabljenju. — Jože Serer, rokodelce, 37 l., na vodenici. — Jovana Podkrajšek, hči kondukterja, 2 l., na jetiki. — France Kozina, kaznjeneec, 24 l., na razkrojenju krvi. — Ivan Štefě, trgovec, 38 l., na oslabljenju pljuč. — Tomaž Rihtar, gostilničar in mesar, 63 l., na oslabljenju. — Marija Cisek, hči hišnega pos., 1 l. 10 mes., na rudečici.

Strelovod.

Pogostne strele v poslednjem času v poslopja, ki so brez strelovoda, napotile so podpisane, da opozori posebno občinstvo na svoje poskušene strelovode najnoveje sestave in je priporoča. Stroški se naznanijo, in so izračunjeni prav po ceni. Ignacij Tagleicht, skladišče strelovodov, na drobno in debelo. Mesto, Fleischmarkt 1, Wien. (169—1)

Tujci.

9. avgusta:

Kvropa: Gorjup, Devet iz Reke. **Pri Slonu:** Schiler iz Dunaja. — Moser iz Siska. — Hoffman iz Dunaja. — Mazurka iz Zagreba. — Sprenger iz Siska. — Goldsmidt iz Dunaja. — Spacil iz Zagreba. — Benedikt, Jelence iz Dunaja. **Pri Malčeti:** Scherz iz Dunaja. — pl. Elerih iz Prage. — Frič iz Trsta. — Lang iz Dunaja. — Hes iz Zagreba. — Lustig iz Dunaja.

Izdajatelj in urednik Josip Jurčič.

Narodna tiskarna

v Ljubljani

izdeljuje

vozne liste za železnice

s firmo in železniškim kolekom

po novi naredbi

1000 iztisov za	gold. 7.50
2000 " "	" 13.50
Za brzovoznino:	
1000 iztisov za	" 9.—
2000 " "	" 16.50

Iz predavanja gosp. dra. Jüngra o koristi brezovega balzama v ohranjenju in pospeševanju kožne lepote.

Dr. Jünger je v svojem predavanju o ohranjenju in lepoticenju kože omenil sledeče: „Lepa koža je označenje notranjega človeka, fizičnega; ako se k njej še pridruži čvrsta barvitost ali kolorit, povekšava, posebno pri ženi, lesk krasote. Brezovi balzam, kot sem se o tem v poslednjem dobi čestokrat prepričal, je nam od prirode same podarjeno sredstvo in korist njegov nam pojasnuje aromatične in eterične zakladne tvarine. Ker čisto rastlinska tvarina, baš tako lahka kakor glicerin, v glavne kožne potnice leze, ter tako kožno sestavo k večji delavnosti izpodbada, dalje aromatični del vpljiva i na kožo, da slednja more življenje sprejemati iz zraka, vsled česar hitro nastane barvitost, ter se pod kožnim površjem nahajajoča nečistota uničuje in odstranjuje. Iz mej vseh meni znanih in tako zvanih lepoticnih sredstev zasluži brezovi balzam prednost, ter izrekam mnenje moje vsled mnogih izkustev in ob enem pozivljam k mnogobrojnim poskusom, da bi se vsakdo o resničnosti mojih besedij prepričal.“ Cena a lončka 1 gold. 50 kr., po pošti 10 kr. več. (248—5)

Skladišče ima v Gradcu: gosp. H. Kielhauser, Sporgasse št. 3.